

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ / ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ	ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ		
ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (χειμ./εαρινό)	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ		
ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ (1 έως 8)	5-8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας Δικαίου: Πόλεμος και Δικαιοσύνη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΟΧΙ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αφορά τον 1^ο κύκλο σπουδών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα που στοχεύει είναι: Η **γνώση**, και **κατανόηση** της φιλοσοφίας του διεθνούς δικαίου. Η **ανάλυση** των βασικών συστημάτων σκέψης που αφορούν τις βασικές θεωρίες για τον πόλεμο και την ειρήνη (ρεαλισμός, διεθνισμός, κοσμοπολιτισμός). Η **σύνδεση** της σκέψης στοχαστών για την ειρήνη και τον πόλεμο με σύγχρονα προβλήματα. Η **ικανότητα να αξιολογήσουν** οι φοιτητές προβλήματα, όπως τί είναι κράτος, τί πόλεμος, ποιες οι προϋποθέσεις διακρατικής συνεργασίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, αυτόνομη και ομαδική εργασία

Σεβασμός στην διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο θα εξετάσουμε αφενός πολιτικές θεωρίες που αφορούν τις διεθνείς σχέσεις και αφετέρου την φιλοσοφία του διεθνούς δικαίου. Θα αναλύσουμε φιλοσοφικά το φαινόμενο του πολέμου, θα συζητήσουμε την φιλοσοφική θεμελίωση και δυνατότητα της εγκαθίδρυσης ειρήνης μαζί με τα στενά συνδεδεμένα θέματα του τί είναι κράτος, τί εθνικό-κρατικό συμφέρον, εάν υφίσταται «δίκαιος πόλεμος», ποιος ο βέλτιστος θεσμικός τρόπος εγκαθίδρυσης ειρήνης. Οι εργασίες που θα αναληφθούν θα περιλαμβάνουν στοχαστές όπως ο Θουκυδίδης, ο Hobbes, ο Rousseau, και ο Kant. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να αναδειχθούν οι διαφορετικές παραδόσεις στην πολιτική φιλοσοφία και τη φιλοσοφία των διεθνών σχέσεων: του πολιτικού ρεαλισμού, του διεθνισμού και του κοσμοπολιτισμού.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																									
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βάσεων δεδομένων • Παρουσιάσεις –διδασκαλία με εξειδικευμένο λογισμικό (ppt κ.λπ.) • Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις & επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας classweb • Επικοινωνία μέσω email 																									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="663 584 1002 645">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1002 584 1337 645">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="663 645 1002 678"></td> <td data-bbox="1002 645 1337 678"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 678 1002 712">Σεμινάρια</td> <td data-bbox="1002 678 1337 712">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 712 1002 745">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1002 712 1337 745">131</td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 745 1002 813">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1002 745 1337 813">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 813 1002 846"></td> <td data-bbox="1002 813 1337 846"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 846 1002 880"></td> <td data-bbox="1002 846 1337 880"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 880 1002 913"></td> <td data-bbox="1002 880 1337 913"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 913 1002 947"></td> <td data-bbox="1002 913 1337 947"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 947 1002 981"></td> <td data-bbox="1002 947 1337 981"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 981 1002 1014"></td> <td data-bbox="1002 981 1337 1014"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="663 1014 1002 1055">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1002 1014 1337 1055">250</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου			Σεμινάρια	39	Συγγραφή εργασίας	131	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	80													Σύνολο Μαθήματος	250
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																									
Σεμινάρια	39																									
Συγγραφή εργασίας	131																									
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	80																									
Σύνολο Μαθήματος	250																									
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Δημόσια παρουσίαση, Γραπτή εργασία</p>																									

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Βιβλιογραφία

Καρλ φον Κλαούζεβιτς, *Περί του Πολέμου*, μτφρ. Ν. Ξεπουλιά, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1999
 Boucher, *Political Theories of International Relations* (Oxford: Oxford University Press, 1998)
 Martin Wight, *Διεθνής Θεωρία: Τα τρία ρεύματα Σκέψης*, (Αθήνα: Ποιότητα, 1998)
 Κων/νος Παπαγεωργίου, *Πόλεμος και Δικαιοσύνη*, (Αθήνα: Πόλις, 2008)
 Daniele Archibugi, 'Models of international organization in perpetual peace projects' *Review of International Studies*, Vol. 18 (1992), 295-317.
 Richard Tuck, *The Rights of War and Peace: Political Thought and International Order from Grotius to Kant*, Oxford: Oxford University Press, 1999

Pierre Hassner, 'Beyond the Three Traditions: The Philosophy of War and Peace in Historical Perspective', στο του ίδιου, *Violence and Peace*, 1997

Θεόδωρος Κουλουμπής, *Διεθνείς Σχέσεις: Εξουσία και Δικαιοσύνη*, Παπαζήσης, 1995

Θουκυδίδης

Θουκυδίδης, *Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου*, Αθήνα: Κάκτος, Α', σελ. 121-157 (Σύσκεψη Λακεδαιμονίων), Α', σελ. 237-253 (Τελεσίγραφο Σπάρτης), Β', σελ. 75-95 (Επιτάφιος), Γ', σελ. 73-103 (Μυτιλήνη), Ε', σελ. 165-187 (Ο Διάλογος ανάμεσα στους Αθηναίους και τους Μηλίους).

Michael Walzer, *Δίκαιοι και άδικοι πόλεμοι*, Ιωλκός, 2008, σελ. 43-66

Kostas Koukouzelis, 'Thucydides' στο Deen K. Chatterjee (ed.), *Encyclopedia of Global Justice*, Springer Publishers, 2011

Efraim Podoksik, 'Justice, Power, and Athenian Imperialism: An Ideological moment in Thucydides' History' *History of Political Thought*, 26:1 (2005), 21-42

Ε. Ρούκουνας, «Η ειρήνη στο έργο του Θουκυδίδη» στο Γ' Διεθνές Συνέδριο για τον Θουκυδίδη, Σιδέρης, 2006

Paul Rahe, 'Thucydides' Critique of Realpolitik' *Security Studies*, 5:2 (Winter 1995/1996)

Χομπς

Thomas Hobbes, *Λεβιάθαν*, Μέρος Ι, κεφ. 10, 11, 13-15, 16-21, 22, 24

Hedley Bull, 'Hobbes and the International Anarchy', *Social Research*, 48: 4 (Winter 1981)

Charles Beitz, *Political Theory and International Relations*, Princeton: Princeton University Press, 1979, μέρος 1

David Hanson, 'Thomas Hobbes' 'Highway to Peace"', *International Organization* 38:2 (Spring 1984)

Michael Williams, 'Hobbes and International Relations: A Reconsideration', *International Organization*, 50:2 (Spring 1996)

R.B.J. Walker, 'Realism, Change and International Political Theory', *International Studies Quarterly*, 31 (1987)

Βασίλης Βουτσάκης, «Ο ρεαλισμός των ρεαλιστών» στο Α. Μανιτάκης και Α. Τάκης (επιμ.), *Τρομοκρατία και Δικαιώματα*, Σαββάλας, 2004, σελ. 91-110

Ρουσσώ

J.J. Rousseau, (2004) *Το Κοινωνικό Συμβόλαιο*, μετάφραση Βασιλική Γρηγοροπούλου, Αλφρέδος Στάινχάουζερ επιμέλεια-επίμετρο Βασιλική Γρηγοροπούλου, Αθήνα: Πόλις

J.J. Rousseau, (2001/2002) *Αιμίλιος ή περί Αγωγής*, μετάφραση Πολυτίμη Γκέκα, Πλέθρον, Τόμος I & II.

J. J. Rousseau, ([1756] 1991), 'Abstract and Judgment of Saint Pierre's Project of Perpetual Peace' στο S. Hoffman και D. Fidler (επιμ.), *Rousseau on International Relations*, Oxford: Clarendon Press

J.J. Rousseau, «Η Κατάσταση Πολέμου» και «Αποσπάσματα Πολέμου», μτφρ. Γ. Φαράκλας στο R. Azizoglu και Γ. Φαράκλας (επιμ.), *Η δημοκρατία στην εξορία: ένας οδηγός για την σκέψη του Ρουσσώ 300 χρόνια μετά την γέννησή του*, Αθήνα: Νήσος, 2012

Pierre Hassner, 'Rousseau and the Theory and Practice of International Relations' in Clifford Orwin and Nathan Tarcov (eds.), *The Legacy of Rousseau*, Chicago and London: The University of Chicago Press, pp. 200-219

Stanley Hoffmann, (1963) 'Rousseau on War and Peace' in *American Political Science Review*, Vol. 57, no 2, pp. 317-333

Κώστας Κουκουζέλης, «Πόλεμος και ειρήνη στον J.J. Rousseau» υπό δημοσίευση

Καντ

Immanuel Kant, «Ιδέα μιας γενικής ιστορίας με πρίσμα κοσμοπολιτικό» στο *Δοκίμια*, Ε.Π. Παπανούτσου (εισαγωγή, μετάφραση, και σχόλια), Αθήνα: Δωδώνη, 1971

Immanuel Kant, *Προς την Αιώνια Ειρήνη*, μτφρ. Κ. Σαργέντης, (Αθήνα: Πόλις, 2006)

Immanuel Kant, *Μεταφυσική των Ηθών*, μτφρ.-σχ. Κ. Ανδρουλιδάκης, Σμίλη

Kostas Koukouzelis, 'Republicanism and Cosmopolitanism: A Kantian reconstruction' in Garrett Brown, and Aron Telegdi-Csetri (eds.), *Kant, Cosmopolitics & Publicity*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2018

Ε. Παπαδημητρίου, «Το αίτημα του Καντ για μια «αιώνια ειρήνη» στο *Για τον Ιμμάνουελ Καντ: 200 χρόνια μετά*, Αθήνα: Νήσος, 2006, σελ. 371-379

Ιόλη Πατέλη, «Φύση και ελευθερία στην καντιανή φιλοσοφία της ιστορίας» στο *Για τον Ιμμάνουελ Καντ: 200 χρόνια μετά*, Αθήνα: Νήσος, 2006, σελ. 187-197

Amanda Perreau-Saussine, 'Immanuel Kant on International Law' in S. Besson and J. Tasioulas (eds.), *The Philosophy of International Law*, Oxford: Oxford University Press, 2010, σελ. 53-75.

Andrew Hurrell, 'Kant and the Kantian Paradigm in International Relations', *Review of International Studies*, 16 (July 1990)

6. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

	Στοιχεία Συγγράμματος (συγγραφέας, τίτλος, έτος έκδοσης, εκδότης)	Κωδικός Ευδόξου
1		
2		
3		
4		